

**WOJEWÓDZKI KONKURS PRZEDMIOTOWY
DLA UCZNIÓW SZKÓŁ PODSTAWOWYCH
WOJEWÓDZTWA ŚLĄSKIEGO
W ROKU SZKOLNYM 2016/2017**

JĘZYK POLSKI

Informacje dla ucznia

1. Na stronie tytułowej arkusza w wyznaczonym miejscu wpisz swój kod ustalony przez komisję.
2. Sprawdź, czy arkusz konkursowy zawiera 10 stron (zadania 1.–23.).
3. Czytaj uważnie wszystkie teksty i zadania.
4. Rozwiązania zapisuj długopisem lub piórem. Nie używaj korektora.
5. W zadaniach zamkniętych podane są cztery odpowiedzi: A, B, C, D. Wybierz tylko jedną odpowiedź i zaznacz ją znakiem „X” **bezpośrednio na arkuszu.**
6. Staraj się nie popełniać błędów przy zaznaczaniu odpowiedzi, ale, jeśli się pomylisz, błędne zaznaczenie otocz kółkiem ⊗ i zaznacz inną odpowiedź znakiem „X”.
7. Instrukcje do innych typów zadań (**prawda – fałsz, na dobieranie**) znajdziesz w poleceniach do nich.
8. Rozwiązania zadań otwartych zapisz czytelnie w wyznaczonych miejscach. Pomyłki przekreślaj.
9. Przygotowując odpowiedzi na pytania, możesz skorzystać z miejsc opatrzonych napisem *Brudnopis*. Zapisy w brudnopisie nie będą sprawdzane i oceniane.
10. W trakcie pisania nie używaj korektora.

KOD UCZNIWA

--	--	--

Etap: rejonowy

**Czas pracy:
90 minut**

WYPEŁNIA KOMISJA KONKURSOWA

Nr zadania	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16	17	18	19	20	21	22	23	Razem
Liczba punktów możliwych do zdobycia	1	2	2	2	1	2	3	1	4	1	1	1	2	2	3	3	2	2	1	2	2	1	9	50
Liczba punktów uzyskanych przez uczestnika konkursu																								

Liczba punktów umożliwiającą kwalifikację do kolejnego etapu: 42

Podpisy członków komisji :

1. Przewodniczący – .....
2. Członek komisji sprawdzający pracę – .....
3. Członek komisji weryfikujący pracę – .....

Zadania od 1. do 9. odnoszą się do całości oraz poniższego fragmentu książki Marcina Szczygielskiego *Teatr Niewidzialnych Dzieci*.

[...] do Młodego Lasu przysły paczki z Holandii, w których były różne ubrania, zabawki, książki i komiksy oraz słodycze! Cukierki, prawdziwa czekolada i długie, czarne gluty, które wyglądały jak kable, lecz okazało się, że można je jeść. No, smaczne to one nie były, anyżkowe, ale jednak z Zachodu, więc wszyscy je jedli. [...]

Paczki dostaliśmy w sobotę, więc po niedzieli wszyscy założyliśmy do szkoły nowe holenderskie ubrania. Żebyście wy zobaczyli, co się działo! [...]

Już przed lekcjami wokół nas zebrał się istny tłum! Ci, którzy zawsze udawali, że nie istniejemy, teraz się pchali jeden przez drugiego, żeby nas obejrzeć. Jeszcze nigdy uczniowie w mojej klasie nie byli dla mnie tak mili i nie patrzyli na mnie z równym podziwem – nawet tamtego dnia, gdy pani czytała na głos moje wypracowanie, nie patrzyli na mnie w ten sposób. Muszę przyznać, że to było niezmiernie miłe – wcale nie czułem się gorszy od nich. Pomyślałem sobie, że jednak bardzo przyjemnie jest być ważnym i lubianym, więc starałem się tym cieszyć ile wlezie, bo przeczuwałem, że podobny stan rzeczy nie potrwa długo.

Marcin Szczygielski, *Teatr Niewidzialnych Dzieci*, Warszawa 2016, s. 74–76.

Zadanie 1. (0–1 p.)

Dlaczego wszystkie dzieci jadły słodycze o anyżkowym smaku, choć wydawały się im niesmaczne?

.....

.....

Zadanie 2. (0–2 p.)

Oceń, które ze stwierdzeń odnoszących się do powyższego tekstu są prawdziwe, a które – fałszywe. Zakreśl P (prawda) lub F (fałsz).

1)	Narrator spodziewał się trwałej zmiany swojej pozycji w klasie.	P	F
2)	Narratorowi pochlebiało zainteresowanie kolegów jego nowym strojem.	P	F
3)	Dla rówieśników Michasia ważniejszy był wygląd niż sukcesy w nauce.	P	F
4)	Założenie ubrań otrzymanych w paczce z Holandii okazało się sposobem na zwrócenie na siebie uwagi kolegów i koleżanek.	P	F

Zadanie 3. (0–2 p.)

Wyraź swoją opinię na temat zachowania kolegów i koleżanek wobec Michała w opisanej wyżej sytuacji. Swojej wypowiedzi nadaj formę zdania podrzędnie złożonego.

.....

.....

.....

Zadanie 4. (0–2 p.)

Wykorzystując znajomość całości lektury, wskaż powody, dla których Michał odczuwał swoją odmienność w porównaniu z koleżankami i kolegami z klasy. Wpisz znak X w odpowiednie kratki.

Zakaz odwiedzania rodziców.	
Chodzenie parami na spacer.	
Niewyjeżdżanie poza miasto w czasie wakacji.	
Otrzymywanie nieatrakcyjnych dla innych wybrakowanych ubrań.	
Wykonywanie codziennych czynności według obowiązującego harmonogramu.	
Mieszkanie w budynku oznaczonym tablicą <i>Państwowy Dom Dziecka „Młody Las”</i> .	

Zadanie 5. (0–1 p.)

Dokończ zdanie, dokonując odpowiedniego dopasowania. Zaznacz 1) lub 2) oraz A., B. albo C.

W książce zastosowano narrację

1) pierwszoosobową	po to, by	A. uwiarygodnić negatywną ocenę placówek wychowawczych.
2) trzecioosobową		B. ukazać realia życia wychowanków domów dziecka.
		C. obiektywnie przedstawić tło historyczno-obyczajowe opisywanych wydarzeń.

Zadanie 6. (0–2 p.)

Sformułuj definicje poniższych określeń, odnosząc je do realiów historycznych opisanych w książce Marcina Szczygielskiego.

- 1) bibuła – .....
- .....
- 2) kartki – .....
- .....
- 3) kolejka – .....
- .....

Zadanie 7. (0–3 p.)

Odpowiedz na pytania, formułując zdania ze wskazanymi typami podmiotów i orzeczeń.

- 1) Kto opracował scenariusz przedstawienia dla *Teatru Niewidzialnych Dzieci*?

.....

(podmiot szeregowy)

- 2) Jaką rolę odegrał Mirosław Hermaszewski w życiu Michała?

.....

(orzeczenie imienne)

- 3) Z jakiego powodu bohaterowie czuli się nieszczęśliwi w domu dziecka?

.....

(podmiot logiczny)

Zadanie 8. (0–1 p.)

Wskaż zdanie, w którym podkreślony wyraz nie jest zaimkiem.

- A. Dzieci z Dębowego Lasu przygotowywały spektakl według swojego scenariusza.
- B. Tematem ich przedstawienia było życie w domu dziecka.
- C. Występ był poprzedzony tyloma próbami.
- D. To miało być inne wydarzenie.

Zadanie 9. (0–4 p.)

Napisz, o co prosił Michał w liście do sąsiadki, Marii Karwat. Wykorzystaj w odpowiedzi podane związki frazeologiczne.

być samotny jak palec, żyć marzeniami, coś jest owiane tajemnicą

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

Zadania od 10. do 18. odnoszą się do całości oraz poniższego fragmentu książki Antoine’a de Saint-Exupéry’ego *Mały Książę*.

Oświetlony pociąg pospieszny, hucząc jak grzmot, zatrzęsł domkiem Zwrotniczego.

– Bardzo się spieszą – powiedział Mały Książę. – Czego oni szukają?

– Nawet człowiek prowadzący parowóz tego nie wie – odparł Zwrotniczy.

I znowu zagrzmiął oświetlony ekspres, pędzący w przeciwnym kierunku.

– Już wracają? – spytał Mały Książę.

– To nie ci sami – odpowiedział Zwrotniczy. – To wymiana.

– Czy było im źle tam, gdzie byli przedtem?

– Zawsze się wydaje, że w innym miejscu będzie lepiej – powiedział Zwrotniczy.

Znowu rozległ się grzmot trzeciego oświetlonego ekspresu.

– Czy oni ścigają poprzednich podróżnych? – ponownie zapytał Mały Książę.

– Nie, nikogo nie ścigają – odparł Zwrotniczy. – Śpią w wagonach lub ziewają.

Jedynie dzieci przyciskają noski do okien.

– Jedynie dzieci wiedzą, czego szukają – rzekł Mały Książę. – Poświęcają czas lalce

z gałganków, która nabiera dla nich wielkiego znaczenia, i płaczą, gdy się im ją odbierze.

– Szczęśliwe – powiedział Zwrotniczy.

Antoine de Saint-Exupéry, *Mały Książę*, tłum. Jan Szwykowski, Instytut Wydawniczy PAX, Warszawa 1991, s. 66.

Zadanie 10. (0–1 p.)

Które przysłowie zawiera myśl przyświecającą dorosłym podróżnym przedstawionym w *Małym Księciu*?

- A. Ten, kto podróżuje, widzi więcej.
- B. Wszędzie dobrze, gdzie nas nie ma.
- C. Wszędzie dobrze, ale w domu najlepiej.
- D. Tylko ten, kto wędruje, odnajduje nowe ścieżki.

Zadanie 11. (0–1 p.)

Które ze zdań dotyczących dzieci jest niezgodne z przesłaniem utworu *Mały Książę*?

- A. Dobrze wiedzą, co jest dla nich ważne.
- B. Są szczęśliwe, gdy odbiera im się lalkę z gałganków.
- C. Są ciekawe świata, dlatego obserwują go zza szyb pociągu.
- D. Przywiązują wagę do przedmiotów, które dla dorosłych nie mają znaczenia.

Zadanie 12. (0–1 p.)

Wskaż zdanie, które zawiera przysłówek niepodlegający stopniowaniu.

- A. Czy było im źle tam, gdzie byli wcześniej?
- B. Bardzo się spieszą – powiedział Mały Książę.
- C. Ludziom się wydaje, że w innym miejscu będzie lepiej.
- D. Czy oni ścigają poprzednich podróżnych? – ponownie zapytał Mały Książę.

Zadanie 13. (0–2 p.)

Jakie ludzkie postawy i zachowania przedstawiono w utworze *Mały Książę* Antoine’a de Saint-Exupéry’ego? Odczytaj ich przerośnięte znaczenia i zapisz je w postaci haseł.

- 1) Opieka nad planetą (czyszczenie wulkanów, wyrywanie baobabów).

.....

- 2) Odwiedziny na okolicznych planetach.

.....

3) Wędrówka z lotnikiem do studni.

.....

4) Sposób, w jaki żyje i pracuje Zwrotniczy.

.....

Zadanie 14. (0–2 p.)

Jakie refleksje budziły w Małym Księciu poniższe sytuacje lub wydarzenia? Dokonaj odpowiedniego dopasowania, wpisując w tabeli odpowiednie litery: A, B, C, D, E lub F. Jeden z cytatów (od A do F) nie pasuje do żadnego punktu w tabeli.

- A. Wśród ludzi jest się także samotnym.
- B. [...] można być jednocześnie obowiązkowym i leniwym.
- C. Gdybym miał pięćdziesiąt trzy minuty czasu [...], poszedłbym w kierunku studni.
- D. Ludzie nie mają korzeni – to im bardzo przeszkadza.
- E. Nawet w obliczu śmierci przyjemna jest świadomość posiadania przyjaciela.
- F. Ludziom brak fantazji. Powtarzają to, co im się mówi.

1)	Spotkanie z Kupcem.	
2)	Rozmowa z afrykańską żmiją.	
3)	Spotkanie z kwiatem na pustyni.	
4)	Doświadczenie zjawiska echa.	
5)	Rozmowa z Latarnikiem na temat jego pracy.	

Zadanie 15. (0–3 p.)

W jaki sposób dzieci postrzegają świat? Co odróżnia je od dorosłych? Udziel odpowiedzi, odwołując się do trzech sytuacji lub wydarzeń przedstawionych w utworze *Mały Książę*.

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

Zadanie 16. (0–3 p.)

Uzupełnij poniższy fragment książki *Mały Książę* odpowiednimi znakami interpunkcyjnymi (pauza/myślnik, wykrzyknik, kropka, dwukropek, przecinek).

W ten sposób Mały Książę oswoił lisa. A gdy godzina rozstania była bliska lis powiedział
Ach będę płakać

To twoja wina odpowiedział Mały Książę nie życzyłem ci nic złego. Sam chciałem abym cię oswoił

Oczywiście odparł lis

Ale będziesz płakać

Oczywiście

Zadanie 17. (0–2 p.)

Dopisz wyrazy, które różnią się od podanych niżej tylko brakiem miękkości jednej ze spółgłosek.

- 1) pięknie – .....
- 2) piasek – .....
- 3) cień – .....

Zadanie 18. (0–2 p.)

Oceń, które z poniższych stwierdzeń odnoszących się do utworu *Mały Książę* są prawdziwe, a które – fałszywe. Zakreśl P (prawda) lub F (fałsz).

1)	Niektóre elementy świata przedstawionego (czas, przestrzeń) zbliżają <i>Małego Księcia</i> do baśni.	P	F
2)	Język utworu jest zrozumiały dla dzieci, a gdy pojawia się jakieś trudniejsze słowo, zostaje ono objaśnione.	P	F
3)	Motywelem fantastycznym w <i>Małym Księciu</i> jest sposób przemieszczania się bohatera w przestrzeni.	P	F
4)	W lekturze pojawia się wiele sformułowanych wprost morałów, rad, wskazówek kierowanych tylko do dorosłych.	P	F

Zadania 19. do 21. odnoszą się do filmu *Mały Książę* w reżyserii Marka Osborne’a.

Zadanie 19. (0–1 p.)

Dokończ zdanie, dokonując odpowiedniego dopasowania. Zaznacz 1) lub 2) oraz A., B. albo C.

Głównym bohaterem filmu uczyniono

1) Małego Księcia,	zeby	A. zmienić wymowę literackiego pierwowzoru.
2) Małą Dziewczynkę,		B. wskazać na ponadczasowość opowieści o poszukiwaniu przyjaźni i miłości.
		C. osłabić atmosferę niesamowitości historii chłopca wędrującego po planetach.

Zadanie 20. (0–2 p.)

Co symbolizują barwy pojawiające się w poszczególnych scenach filmu Marka Osborne’a *Mały Książę*?

1) szary kolor ścian domu i dziecięcego pokoju –

.....

2) wielobarwność domu i ogrodu Pilota –

.....

3) ciemne barwy w miejscu pracy Księcia –

.....

Zadanie 21. (0–2 p.)

W jaki sposób jest obecna w filmie książka Antoine’a de Saint-Exupery’ego? Zaznacz prawidłowe odpowiedzi, wpisując znak X w odpowiednie kratki.

Dziewczynka i Pilot to ożywione papierowe postacie.	☐
Elementy scenografii przypominają wydzierankę z papieru.	☐
Lis łączy dwa światy – papierowy i animowany komputerowo.	☐
Strony wyrwane z <i>Małego Księcia</i> są prezentem od Pilota dla Dziewczynki.	☐

Zadanie 22. (0–1 p.)

Uzupełnij poniższą informację, wpisując wybrane określenia z ramki.

fabularny/animowany, różnymi pokoleniami/rówieśnikami, Pilota/Księcia

Ten..... film przedstawia relacje między
....., których przykładem jest znajomość Dziewczynki
i .....

Zadanie 23. (0–9 p.)

Michał o sobie, życiu w domu dziecka, potrzebie bliskości i przyjaźni.

Napisz w imieniu Michała z „Dębowego Lasu” list adresowany do Małego Księcia.

Twoja praca powinna zająć co najmniej 20 linijek.

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

Ruled writing area consisting of horizontal dotted lines.

